

بازار فرآورده‌های هیدروکربوری

گزارش آماری اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۸

نگاهی به بازار فرآورده‌های هیدروکربوری

بازار فیزیکی:

طی اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۸ در بازار فیزیکی بورس انرژی ایران بیش از ۳۰۸،۳۷۳ تن انواع فرآورده‌های هیدروکربوری به ارزش بیش از ۱۶،۸۹۵ میلیارد و ۵۲۲ میلیون ریال مورد معامله قرار گرفت. بیش از ۲۴۵،۲۹۰ تن از محصولات معامله‌شده در رینگ داخلی و بیش از ۶۳،۰۸۲ تن در رینگ بین‌الملل بازار فیزیکی مورد داد و ستد قرار گرفته‌اند. همچنین ارزش ریالی معاملات در رینگ داخلی بیش از ۱۲،۷۶۱ میلیارد و ۴۷۸ میلیون ریال و در رینگ بین‌الملل بیش از ۴،۱۳۴ میلیارد و ۴۳ میلیون ریال بوده است. گفتنی است ارزش معاملات رینگ داخلی طی اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۸ در مقایسه با مدت مشابه در سال ۱۳۹۷ از افزایش بیش از دو برابری برخوردار بوده است، اما کاهش ارزش معاملات در رینگ بین‌الملل به میزان حدوداً ۷۰ درصد طی مدت مشابه، مجموعاً موجب کاهش ۱۵ درصدی ارزش کل معاملات شده است. در جدول ۱ ارزش ریالی و حجم کل معاملات به تفکیک رینگ داخلی و بین‌المللی نشان داده شده است.

جدول ۱- ارزش ریالی و حجم کل معاملات به تفکیک رینگ (اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۸)

رینگ معاملات	ارزش معامله شده (ریال)	حجم کل معامله شده (تن)
داخلی	۱۲،۷۶۱،۴۷۸،۶۱۱،۵۳۰	۲۴۵،۲۹۰/۷
بین‌الملل	۴،۱۳۴،۰۴۳،۴۲۳،۵۹۳	۶۳،۰۸۲/۵
مجموع	۱۶،۸۹۵،۵۲۲،۰۳۵،۱۲۳	۳۰۸،۳۷۳/۲

شایان ذکر است از کل معاملات انجام‌شده در اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۸ حدود ۸۹ درصد ارزش معاملات مربوط به تابلوی سایر حامل‌های انرژی و حدوداً ۱۱ درصد مربوط به تابلوی نفت و گاز بوده است. جدول ۲ ارزش و حجم معاملات به تفکیک تابلوهای معاملاتی بازار فیزیکی بورس انرژی ایران را نشان می‌دهد.

جدول ۲- ارزش و حجم معاملات به تفکیک تابلو (اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۸)

تابلو	ارزش معامله شده (ریال)	حجم کل معامله شده (تن)
تابلو سایر حامل‌های انرژی	۱۵،۰۳۶،۶۰۷،۱۷۲،۳۹۳	۲۷۷،۷۱۶/۴
تابلو نفت و گاز	۱،۸۵۸،۹۱۴،۸۶۲،۷۳۰	۳۰،۶۵۶/۸
مجموع	۱۶،۸۹۵،۵۲۲،۰۳۵،۱۲۳	۳۰۸،۳۷۳/۲

عرضه‌کنندگان، کالاها و نوع معامله

فعالیت عرضه‌کنندگان و میزان عرضه‌های صورت گرفته توسط آنها، نقش مهمی در توسعه معاملات بورس انرژی ایران ایفا می‌نماید. به طوری که شش عرضه‌کننده بازار فیزیکی فرآورده‌های هیدروکربوری مجموعاً بیش از ۵۰

درصد از حجم معاملات بازار فیزیکی را به خود اختصاص داده‌اند که این عرضه‌کنندگان عبارتند از: شرکت پالایش نفت کرمانشاه، شرکت پالایش نفت لاوان، شرکت پالایش نفت شیراز، شرکت نفت ستاره خلیج فارس، شرکت پالایش نفت تهران و شرکت پتروشیمی زاگرس. همچنین عرضه‌کنندگانی که مجموعاً بیش از ۵۴ درصد از ارزش معاملات بازار فیزیکی را دربرمی‌گیرند عبارتند از: شرکت پالایش نفت لاوان، شرکت پالایش نفت کرمانشاه، شرکت پالایش نفت شیراز، شرکت پتروشیمی بوعلی سینا، شرکت نفت ستاره خلیج فارس و شرکت پالایش نفت اصفهان.

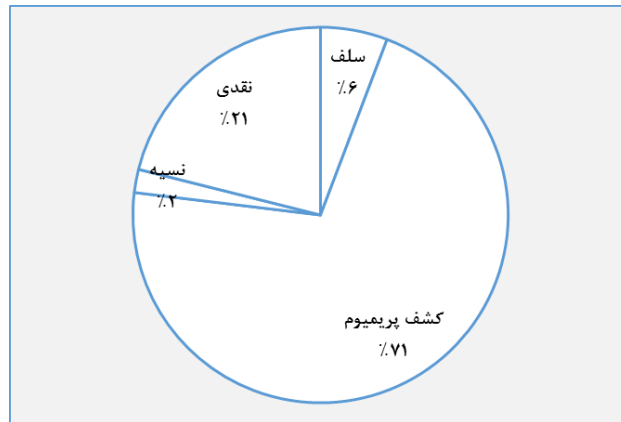
از سوی دیگر اگر بخواهیم نگاهی به میزان معامله کالاهای عرضه‌شده بیان‌دازیم، بیشترین حجم معاملات کالاها طی اردیبهشت ماه ۱۳۹۸ به ترتیب مربوط به کالاهای نفتای سنگین، متانول، هیدروکربن، نفتای سبک و حلال ۴۰۲ (مجموعاً حدود ۵۳ درصد) و بیشترین ارزش معاملات به ترتیب مربوط به آیزوریسایکل، نفتای سنگین، حلال ۴۰۲، نفتای سبک، هیدروکربن و ریفورمیت (مجموعاً بیش از ۵۷ درصد) بوده است.

شایان ذکر است طی اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۸ بازار فیزیکی بورس انرژی ایران میزبان نخستین عرضه کالاهای زیر بوده است:

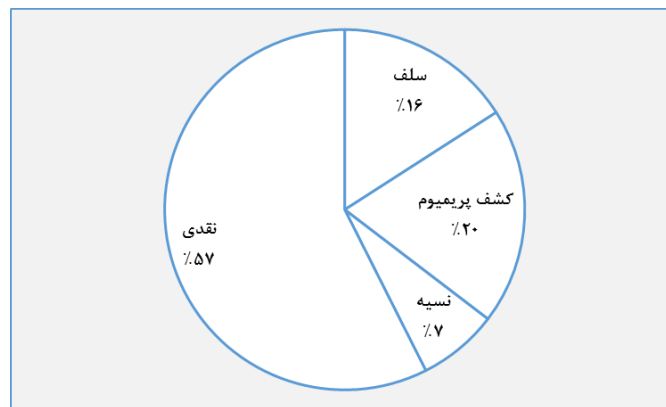
- نفتای مخلوط شرکت نفت ستاره خلیج فارس در رینگ بین‌الملل
- حلال ۵۰۲ عمده پتروشیمی بیستون در رینگ داخلی
- نفت خام سنگین شرکت ملی نفت ایران در رینگ بین‌الملل
- گاز مایع پالایش نفت اصفهان در رینگ بین‌الملل به مقصد ارمنستان
- حلال ۴۰۲ شرکت نفت ستاره خلیج فارس در رینگ داخلی
- نفت گاز شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران در رینگ بین‌الملل از انبار نفت اراک به مقصد عراق
- نفت سفید شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران در رینگ بین‌الملل از انبار نفت اصفهان به مقصد عراق
- نفت گاز شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران در رینگ بین‌الملل از انبار نفت اراک
- نفت گاز شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران در رینگ بین‌الملل از انبار نفت اصفهان
- رافینت پتروشیمی بیستون در رینگ داخلی

همچنین مطابق با دستورالعمل معاملات کالا و اوراق بهادار قابل معامله در بورس انرژی ایران، تمامی عرضه‌های بازار فیزیکی براساس چهار نوع قرارداد نقدی، نسبه، سلف و کشف پرمیوم انجام می‌پذیرد. براین اساس حجم عرضه و معامله کالاهای بازار فرآورده‌های هیدروکربوری به تفکیک نوع قرارداد در نمودارهای ۱ و ۲ نشان داده شده است.

نمودار ۱- حجم عرضه به تفکیک نوع معامله (اردیبهشت ماه ۱۳۹۸)

نمودار ۲- حجم معامله به تفکیک نوع معامله (اردیبهشت ماه ۱۳۹۸)

همان طور که مشاهده می شود طی اردیبهشت ماه ۱۳۹۸، بیشتر عرضه های صورت گرفته در قالب قرارداد کشف پرمیوم و بیشترین قراردادهای معاملاتی نیز به صورت نقدی بوده است.

بازار مشتقه:

طی اردیبهشت ماه ۱۳۹۸ اوراق سلف موازی استاندارد نفت خام (سنفت ۹۸۱، ۹۸۲) به ارزشی بالغ بر ۱۵۶ میلیارد ریال و تعداد ۱۷،۹۳۲ اوراق مورد معامله قرار گرفت. همچنین اوراق سلف موازی استاندارد نفت کوره ۳۸۰ سانتی استوک (سمانک ۹۸۱ و ۹۹۱) به ارزش بیش از ۶ هزار میلیارد و تعداد ۱۲۱،۹۷۴ اوراق در بازار مشتقه فرآورده های هیدروکربوری بورس انرژی ایران مورد داد و ستد قرار گرفت. مجموعاً طی اردیبهشت ماه ۱۳۹۸ تعداد ۱۳۹،۹۰۶ اوراق و به ارزش ۶،۵۳۷ میلیارد ریال در تابلوی سلف موازی استاندارد معامله گردید.

جدول ۳- ارزش و حجم قراردادهای سلف موازی استاندارد بازار فرآورده‌های هیدروکربوری (اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۸)

حجم معامله (تعداد اوراق)	ارزش معامله (ریال)	نام قرارداد
۵۴,۷۴۰	۲,۵۰۰,۰۶۰,۶۴۷,۰۰۰	قرارداد سلف موازی استاندارد نفت کوره ۳۸۰ سانتی استوک- سمانک ۹۸۱
۶۷,۳۳۴	۳,۸۷۹,۹۸۴,۰۴۶,۴۴۰	قرارداد سلف موازی استاندارد نفت کوره ۳۸۰ سانتی استوک- سمانک ۹۹۱
۱۷,۳۱۶	۱۵۲,۸۸۸,۸۶۴,۰۴۰	قراردادهای سلف موازی استاندارد نفت خام سبک داخلی عرضه شده توسط وزارت امور اقتصاد و دارایی به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران (سنفت ۹۸۱)
۶۱۶	۴,۲۲۱,۱۲۶,۰۰۰	قراردادهای سلف موازی استاندارد نفت خام سبک داخلی عرضه شده توسط وزارت امور اقتصاد و دارایی به نمایندگی از دولت جمهوری اسلامی ایران (سنفت ۹۸۲)
۱۳۹,۹۰۶	۶,۵۳۷,۱۵۴,۶۸۳,۴۸۰	مجموع